УКЫТУНЫҢ ПЛАНЛАШТЫРЫЛГАН НӘТИҖӘЛӘРЕ

4 нче сыйныф укучыларының белем дәрәҗәләрендә булачак нәтиҗәләр:

-сүзләрдәге орфограммаларны танып, аларның язылышын кагыйдәгә нигезләнеп аңлату;
-үтелгән орфограммалар кергән 75-80 сүзле текстны хатасыз, каллиграфик күчереп һәм ишетеп, тиңдәш кисәкләр янында тиешле тыныш билгеләрен дөрес куеп язу;
-*дөнья, болыт* тибындагы сүзләргә аваз-хәреф анализы ясау;
-сүзләрне төзелеше ягыннан тикшерү: тамырын һәм кушымчасын табу, кушымчаларның төрен билгеләү, кушма һәм парлы сүзләрне аерып күрсәтү;
-сүзләрне сүз төркеме булу ягыннан тикшерү: исемнең сан, килеш формасын күрсәтү; сыйфатның асыл, нисби төрен, чагыштыру дәрәҗәсен билгеләү; фигыльнең зат-сан, заманын аера белү; һәр сүз төркеменең җөмләдәге функциясенбилгеләү;
-тиңдәшле кисәкле гади җөмләгә, составында 2-3 гади җөмлә булган тезмә кушма җөмләгә анализ ясау;
-җөмләләрнең әйтелү максаты, интонациясе буенча төрен аеру;
-текстның темасын һәм төп фикерен билгеләү, шулар нигезендә аңа килешле исем кую;
-хикәяләү, тасвирлау, фикер йөртү тибындагы текстларны сөйләмдә куллану;
-әдәпле мөгаләмә таләпләренә туры китереп аралаша белү;
-тасвирлау, фикер йөртү элементлары кергән 90-95 сүзле текстны изложение итеп язу;
-хикәяләү тибындагы сочинение язу;
-сүзләрнең әйтелешен, кулланышын, язылышын истә калдыру: *авыру, аз-маз,ата-ана,ашханә, аңлый,әби-бабай, әверелә, әүвәл,балачак, бәла, берничә,борынгы, вакыйга, ватык, гадәт, гомер, дәвам, җәяү, җепшек,җиләк-җимеш,зинһар,иелә, ихтирам, йомры, кадәр, кием-салым, кулъязма, көнбатыш, көнчыгыш, көрәшче, кыйммәтле, мал-туар, мәйдан, мәкалә, могҗиза, мөстәкыйль, нәкъ,охшаш, очсыз, өем, өчпочмак, пәрәвез, рәссам, савыт-саба, сәнгать, сөңге, сурәт, табиб, табигый, таләп, тәкъдим, тәмам, тирә-як, төер, туп-туры, тынгылык, чүп-чар, шагыйрь, шәфәкъ, шыңшый, эшчән, юеш, юньле, юучы, ямьле, ямь-яшел, япь-яшь*

Танып белү универсаль уку гамәлләре

Укучылар өйрәнәчәк:
• мөһим бәйләнешләрне аерып чыгару нигезендә кагыйдә формалаштырырга;
• күнегүләрне мөстәкыйль эшләү алымнарын үзләштерергә;
• тәкъдим ителгән план буенча телдән аңлатырга;
• материаль объект, таблица, рәсем, схемалар, сүзлекләр кулланырга;
• бирелгән алгоритм буенча күнегүләр башкарырга;
• фикерләүдә логик чылбыр төзергә;
• уку мәсьәләләрен модельләштерүдә билгеләр (символлар) кулланырга.
Укучылар өйрәнергә мөмкинлек алачак:
• *интернетны кулланып, мәгълүмат эзләргә;*
• *мөстәкыйль рәвештә нигезләмә һәм критерийлар сайлап, чагыштыру, сериация һәм классификация башкарырга;*
• *сәбәпле-нәтиҗәле мөнәсәбәтләр урнаштыруны үз эченә алган логик хикәяләү тө-зергә.*

Коммуникатив универсаль уку гамәлләре

Укучылар өйрәнәчәк:
• партадаш күрше белән яисә төркемдә хезмәттәшлек итәргә;
• нинди дә булса предмет яисә объектка төрле карашлар булу мөмкинлеген аңларга;
• килешергә һәм уртак эшчәнлектә гомуми чишелешкә килергә;
• сораулар формалаштырырга.
Укучылар өйрәнергә мөмкинлек алачак:
• сораулар ярдәмендә партнердан өстәмә мәгълүмат алырга;
• монолог төзергә.

Регулятив универсаль уку гамәлләре

Укучылар өйрәнәчәк:
• таблица буенча кагыйдәнең дөреслеген тикшерергә;
• гамәлләрне таләп ителгән вакытта башларга һәм тәмамларга;
• кагыйдә, инструкцияләрне истә тотарга һәм шуларга ияреп гамәлләр кылырга;
• максатка кагылышсыз гамәлләрдән тыелырга;
• сәбәпле-нәтиҗәле бәйләнешләр урнаштырырга.
Укучылар өйрәнергә мөмкинлек алачак:
• партадаш күршең белән хезмәттәшлектә яңа уку мәсьәләләрен куярга;
• уку эшчәнлегенең үзең өчен әһәмиятен, мәгънәсен һәм сарыф ителгән вакытны, көчне бәяләргә;
• ирешеләчәк нәтиҗәне алдан фаразларга;
• яңа уку мәсьәләсен чишүгә керешкәнче үз мөмкинлекләреңне мөстәкыйль бәяләргә.

Шәхескә кагылышлы универсаль уку гамәлләре

Укучыларда формалашачак:
• татар теле фәненә танып белү кызыксынуы;
• дәреслек геройларына һәм партадаш күршеңә ярдәм итү инициативасы;
• үз уңышларын/уңышсызлыкларыңның сәбәпләре турында фикер йөртү;
• нормалардан тайпылышны күрү;

УКЫТУ КУРСЫНЫҢ ЭЧТӘЛЕГЕ

1-3 сыйныфларда үткәннәрне кабатлау - 8 сәг

Аваз һәм хәреф.
Авазлар һәм хәрефләр. Аларнын бүленеше. Сүзгә аваз - хәреф анализы. Сузык һәм тартык авазлар.Иҗек.Сүзләрне юлдан юлга күчерү. ь,ъ хәрефләре кергән сүзләрне дөрес уку һәм язу. Янәшә килгән бертөрле аваз хәрефләре булган сүзләр.Алфавит. Алфавитның әһәмияте.Сүзлекләр белән эш.Сингармонизм законы турында беренче күзаллау.

Сүз. Телнең сүзлек байлыгы.

Сүзнең лексик мәгънәсе - 8 сәг.

Сүз. Сүзнең лексик мәгънәсе (гомуми төшенчә). Телнең сүзлек байлыгы. Тотрыклы сүзтезмәләр, омоним, синоним антоним,фрозеологик әйтелмәләр сүзлеге белән эш. Күп мәгънәле сүзләр. Искергән һәм яңа сүзләр .Сүзне туры һәм күчерелмә мәгънәдә куллану.

Сүз төзелеше - 11 сәг.

Сүз ясалышы. Тамыр сүзләр, ясалма сүзләр, кушма һәм парлы сүзләр. Аларның ясалышы.Кушымча.Кушымчаларның төрләре.Кушымчаларның ясагыч һәм төрләндергеч буенча ясалышы(кушма, парлы сүзләр)

Сүз төркемнәре .

Исем – 8 сәг.

Исем. Мәгънәсе, сораулары.Җөмләдәге роле. Ялгызлык һәм уртаклык исемнәр. Ялгызлык исемнәрдә баш хәреф
Берлек һәм күплек сан формалары. Исемнәрнең килеш һәм тартым белән төрләнеше. Исемнәрнең берлектә һәм күплектә килеш белән төрләнеше. Калын һәм нечкә төрләнеш. Килеш кушымчаларының дөрес язылышы. Төрле килешләрдә исемнәрнең бәйлекләр белән кулланылуы

Фигыль –13 сәг.

Мәгънәсе. Сораулары. Барлык, юклык формалары Зат-сан белән төрләнүе. Хәзерге, үткән, киләчәк заманнар. Фигыльләрнең күпмәгънәлеге.

Боерык фигыль.Фигыльнең нигезе дифтонгка тәмамлануы. (сау-савыйм, савыйк, савыгыз) Фигыль төркемчәләре. Аның зат, сан белән төрләнеше. Фигыльнең җөмләдә хәбәр булып килүе. Текстта синоним һәм антоним фигыльләрне куллану.

Сыйфат - 7сәг.

Мәгънәсе,сораулары.Җөмләдә роле.Сөйләмдә әһәмияте., сыйфатның җөмләдәге роле. (аергыч, хәбәр) **.** Сыйфат дәрәҗәләре. Дәрәҗә формаларының ясалышы, дөрес язылышы һәм кулланылышы. Сыйфатларның җөмләдәге роле (иярчен кисәкләр һәм хәбәр булып килүе). Сыйфатларның туры һәм күчерелмә мәгънәдә кулланылуы. Антоним сыйфатлар, синоним сыйфатлар

Алмашлык - 6 сәг.
Зат алмашлыклары. Җөмләдәге һәм текстагы роле. Зат алмашлыкларының килешләр белән төрләнеше һәм дөрес язылышы. Аларның бәйлекләр белән килүе һәм дөрес язылышы, күләм, чама белдерүче сүзләрне алмаштырып килүе. Алмашлыкларның җөмләдәге роле. Текстта кабатланып килгән исемнәр урынына — алмашлык, алмашлыклар урынына исем куллану. Сорау алмашлыклары.Килеш белән төрләнеше, дөрес язылышы.

Сан - 6 сәг.

Санның билгеләмәсе, сораулары микъдар саны, тәртип саны.
Рәвеш - 5 сәг. Лексик-грамматик яктан эш-хәлнең билгесен белдерүе.Аның төрләнмәве.Төп синтаксик функциясе – хәл. Сөйләмдә актив кулланышлы рәвешләргә һәм аларның дөрес язылышына күзәтүләр оештыру

Кисәкчәләр - 2сәг.
Да. дә. гына , генә. Та, тә, ук, үк, кына ,кенә кисәкчәләре. Сөйләмдәге роле. Аларның җөмләгә төрле төсмер өстәве. Кисәкчәләрнең сөйләмдәге роле — мәгънә, хис төсмерләрен, раслау, инкяр итүне белдерүләре. Аларны аралашу ситуациясенә һәм сөйләм максатына туры китереп урынлы, төгәл куллану
Бәйлекләр - 2 сәг.
Төрле килешләрдә исемнәрнең һәм зат алмашлыкларының бәйлекләр белән килүенә йомгак ясау, системалаштыру.

Җөмлә. Сүзтезмә - 2 сәг

Гади җөмлә, ике гади җөмләдән торган тезмә кушма җөмлә (таныштыру). Җөмлә кисәкләренең тиңдәшләнеп килүе. Тиңдәш кисәкләр янында *һәм, ә, ләкин, әмма* теркәгечләре. Тиңдәш кисәкләр янында тыныш билгеләре.
Сүзтезмә һәм тезмә сүзләр арасындагы аерманы аңлату, сүзтезмәдәге ияртүче һәм ияртүче сүз турында белемнәрне тирәнәйтү

Җөмләнең баш кисәкләре. Ия һәм хәбәр. Җөмләнең иярчен кисәкләре - 2 сәг
Җөмләнең баш һәм иярчең кисәкләре.

Җыйнак һәм җәенке җөмләләр. - 1 сәг. Җыйнак һәм җәенке җөмләләрне аеру.
Аергыч - 1 сәг. Аергычка билгеләмәне һәм аның белдерүен аңлату.
Җөмләнең тиңдәш кисәкләре - 2 сәг.
Җөмләдә сүзләр бәйләнеше. Җөмләнең тиңдәш кисәкләрен һәм тиңдәш кисәкләрнең узара санау интонациясен, теркәгечләр ярдәмендә бәйләнеше.Тиңдәш кисәкләр янында тыныш билгеләре.
Эндәш сүзләр - 1 сәг. Эндәш сүзләр һәм алар янында тыныш билгеләре.
Гади һәм кушма җөмлә - 2 сәг.
Тезмә кушма җөмләләрдә һәм, ә, ләкин, әмма теркәгечләре, алар янында тыныш билгеләре.
Текст. Бәйләнешле сөйләм 8 сәг.
Текст, аның темасы, төп фикере, бүлек башы, текстның кисәкләре, алар арасындагы һәм җөмләләр арасындагы бәйләнеш, укучыларның текст планы турындагы белемнәрен гомумиләштерү. Текстларның төрләре (хикәяләү, тасвирлау, фикер йөртү). Текстта сурәтләү чаралары. Хикәяләү, тасвирлау, фикер йөртү характерындагы текстларның төзелеше. Текстларның эчтәлеген тулысынча һәм кыскартып сөйләү. Телдән рәсем диафильм, кинофильм эпизодлары буенча хикәя төзү. Хикәя төзегәндә эпитет, метафора, җанландыру, чагыштыру куллану. Синоним сыйфатлардан, синоним фигыльләрдән, файдалану. Фән буенча телдән җавап бирүнең үзенчәлекләре (уку эшчәнлегенә бәйле сөйләм стиле).
Матур язу
Хәрефләрнең дөрес язылышын, аларның сүзләрдә рациональ тоташтырылуын узләштерү һәм камилләштерү.
Язу тизлеген үстерү. Ритмик салмак язу күнегүләре аша тиз язуга күчү. Укучыларның язуындагы графикага кагылышлы кимчелекләрне бетерү өстендә эшләү.

Язылышы истә калдырылырга тиешле сүзләр
Авыру, аз-маз, ата-ана, ашхаш аңлый, әби-бабай. әверелә, әүвәл, балачак, бәет, бәла, берничә, борынгы, вакыйга,ватык, гадәт, гомер, дәвам, җәяү, җәпшек, җиләк-җимеш, җиңел, зинһар, иелә, ихтирам, йомры, кадәр, каушый, кием-салым, кулъязма, көнбатыш, көнчыгыш, көрәшче, кыйммәтле, мал туар, махсус, мәйдан, мәкалә, мәрхәмәт, могҗиза, моңлы, мөстәкыйль, нәкъ, охшаш, очрак, очсыз, өем, өчпочмак, пәрәвез, рәвеш, рәссам, савыт- саба, сәнгать, сөңге, сурәт, табиб, табигый, таләп, тәкъдим, тәмам, тәхет, тирә-як, төер,туп-туры, тылсымлы, тынгылык, харап, хыял, чүп-чар, чыдамлы, шагыйрь, шакката, шау-шу, шәкерт, шәфәкъ, шыңшый, шыпырт, эшчән, юеш, юньле, юучы, ява, яланаяк, ямьле, ямь-яшел, япь-яшь.

Туган тел(татар теле) фәненең укыту планында чагылышы : атнага 4 сәгать исәбеннән төзелгән һәм елга 136 сәгать тәшкил итә.

Дәреслек авторлары:И.Х.мияссарова,К.Ф.Фәйзрахманова 2 кисәктә, 2014 ел

Татар теленнән календарь – тематик план 4 класс

№	Дәреснең темасы	*Планлаштырыла торган нәтиҗәләр*		план	факт
		предметлы	***Шәхсиятле һәм метапредметлы*** ***(УУГ формалаштыру)***		
1	2	5	6		
1	1-3 нче сыйныфларда үткәннәрне кабатлау.	1-3 сыйныфларда өйрәнгәннәрне искә төшерү	ШУУГ: белү-белмәү чикләрен чамалау ТБУУГ:төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру, әйтелеш һәм язылышка		
2	Җәйге истәлекләр буенча сочинение				

	язу.		караган орфограммаларны куллану, сүзләрне иҗеккә бүлү, юлдан-юлга күчерү“Аңлатмалы сүзлек”, “Дөрес яз” “Дөрес әйт”сүзлеге белән эш КУУГ: күршең белән хезмәттәшлек итү РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау		
3	Авазлар һәм хәрефләр.	сүзләрдәге орфограммалар ны танып, аларның язылышын кагыйдәгә нигезләнеп аңлату			
4	Грамматик биремле диктант .Күбәләк малае Әлтәфи.	Ишетеп язу күнекмәләрен камилләштерү.			
5	Тамыр һәм кушымча	Тамырдаш сүзләрне табу			
6	Сүз төркемнәре	Сүз төркемнәрен искә төшерү			
7	Үткәннәрне ныгыту. Тест биреме №1	Җөмләнең баш кисәкләрен табу, тест биремнәрен башкару			
8	Аңлатмалы диктант. “Тавык белән ябалак”	Җөмләләрне, сүзләрне дөрес яза белү күнекмәләрен үстерү			
9	Сүзнең лексик мәгънәсе.	Лексик төшенчәсен аңлату,аңлатмалы сүзлекләр белән эш,хезмәтләрне бәяләү, төзәтү; татар теленең сүз байлыгы, сүзнең лексик мәгънәсе; лексик мәгънәгә туры килгән сүзләр табу	ШУУГ: дәреслек геройларына ярдәм итүдә танып-белү инициативасы күрсәтү КУУГ: күршең белән хезмәттәшлек итү ТБУУГ: фәнни әдәбият белән эшли **,** үзеңнең күзәтүләреңне язмача билгели белү		
10	Алынма сүзләр.	әйтелеш һәм язылыш, сүзлек запасын тулыландыру.			
11	Бер мәгънәле һәм күп мәгънәле сүзләр.	Сүзләрнең төрле мәгънә белдерүе	ТБУУГ: Аңлатмалы сүзлек белән эш		
12	Тотрыклы сүзтезмәләр.	Фразеологик әйтелмәләрне сөйләмдә куллану	ШУУГ: дәреслек геройларына ярдәм итүдә танып-белү инициативасы күрсәтү ТБУУГ: Сүзлекләрне белешмә чыганагы итеп куллана белү		
13	Омонимнар	Парларда эш,омонимнарны табу	ТБУУГ:сүзлек белән эшли; алынма сүзләрне, синоним, антоним исем, сыйфат фигыльләрне, омонимнарны текстта таный һәм сөйләмдә куллана; сүзнең төп һәм күчерелмә мәгънәләрен билгели		
14	Синонимнар, антонимнар.				
15	Изложение язу. “ Коткарды”	Укучыларның белем күнекмәләрен ныгыту	ШУУГ:алган белемнәрне кулланып, эзлекле рәвештә эчтәлекне бирә, изложение язу		
16	Үткәннәрне ныгыту.Текст өстендә эш .Тест биреме №2		ТБУУГ: рәсем һәм план буенча биремнәр үтәү РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау		

17	Тамыр һәм кушымча.		КУУГ: сүзләрнең тамырын һәм кушымчасын билгели, әйтелешенә карап тиешле кушымча ялгый; тамырдаш сүзләр табу РУУГ: кагыйдә, алгоритм ярдәмендә бирем үтәлешенең дөреслеген тикшерү		
18	Сүз ясагыч кушымчалар.	Парларда эш,сүз байлыгы; төрле телләрдән кергән сүзләр, кулланылу өлкәсе			
19	Сүз ясагыч кушымчалар.	Модель буенча эш буенча эш	КУУГ:күршең белән хезмәттәшлек итү ТБУУГ: ясагыч һәм бәйләгеч кушымчаларны; тамыр, кушма, парлы сүзләрнең ясалышын, кушымчаларны кисәкчәләрдән аера белергә сүз ясагыч кушымчаларны аера		
20	Сюжетлы рәсем буенча сочинение. ”Җиләкле җәй”	Рәсем һәм план буенча эш	РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау		
21	Төрләндергеч кушымчалар.	Тартым, күплек һәм килеш кушымчалары	РУУГ: кагыйдә, алгоритм ярдәмендә бирем үтәлешенең дөреслеген тикшерү ШУУГ: дәреслек геройларына ярдәм итүдә танып-белү инициативасы күрсәтү		
22.	Изложение язу.”Кояш нурлары”	Укучыларның белем күнекмәләрен ныгыту			
23	Кушма сүзләр.	ясалма сүзләр: кушма сүзләр, аларның ясалышы Парларда эш,сүзләрнең мәгънәләре	ТБУУГ: сүзләрне төзелеше ягыннан тикшерү, кушымчаның төрен билгели; тамыр, ясалма, кушма, парлы сүзләрне, тезмә сүзләрне аерып күрсәтә, сөйләмдә куллана, дөрес яза төрләндергеч һәм сүз ясагыч кушымчаларны аеру РУУГ: кагыйдә ярдәмендә бирем үтәлешенең дөреслеген тикшерү		
24	Парлы сүзләр. Контроль диктант “Томан”	Парларда эш, парлы сүзләр, аларның ясалышы һәм дөрес язылышы			
25		Тезмә сүзләрне аеру, дөрес язу			
26	Тезмә сүзләр	Укучыларның алган белем һәм күнекмәләрен тикшерү	ШУУГ: үз мөмкинлекләреңне, белү-белмәү чикләрен чамалау ШУУГ: үз уңышларын/ уңышсызлыкларың сәбәпләре турында фикер йөртү		
27	Хаталар өстендә эш.Үткәннәрне кабатлау.Тест №3	Матур һәм дөрес язу күнекмәләрен ныгыту	РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау		
28	Сүз төркемнәре. Исем турында үткәннәрне искә төшерү	исем төшенчәсе, мәгънәсе, сораулары	РУУГ: кагыйдә, таблица ярдәмендә бирем үтәлешенең дөреслеген тикшерү КУУГ: сораулар ярдәмендә партнердан өстәмә		
29	Ялгызлык һәм уртаклык исемнәр.	Иҗади эш, ялгызлык төшенчәсе, төркемнәре, язылышы			

		уртаклык төшенчәсе, язылышы, алган белемнәрне практикада куллану	мәгълүмат алу ТБУУГ:төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру ШУУГ: үз мөмкинлекләреңне, белү-белмәү чикләрен чамалау		
30	Ялгызлык һәм уртаклык исемнәр. Сайланма диктант.				
31	Берлек һәм күплек сандагы исемнәр.	берлек һәм күплек сан формалары, берлектән-күплек, күплектән-берлек ясау			
32	Исемнәрнең килеш белән төрләнеше.	Берлек һәм күплек ,тартым кушымчалары			
33	Исемнәрнең килеш һәм тартым белән төрләнеше				
34	Исемнәрнең килеш һәм тартым белән төрләнеше.Тест				
35	**Изложение язу** Хәйдәр коткарды.		ТБУУГ**:**шәхси тәҗрибәгә, сюжетлы картинага таянып (алдан әзерлек белән), хикәя төзеп яза; өйрәнелгән тыныш билгеләрен кую		
36	Фигыль турында үткәннәрне искә төшерү.	фигыль төшенчәсе, мәгънәсе, сораулары, эшне, хәрәкәтне, хәлне белдерүче фигыльләр; җөмләдәге роле	ШУУГ: белү-белмәү чикләрен чамалау ТБУУГ:төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру КУУГ: күршең белән хезмәттәшлек итү РУУГ: кагыйдә, инструкцияләрне истә тотарга һәм шуларга ияреп гамәлләр кылырга; КУУГ: күршең белән хезмәттәшлек итү		
37	Хәзерге заман хикәя фигыль.	хәзерге заман хикәя фигыльнең белдерелеше, сораулары, ясалышы, юклык төр кушымчалары, сөйләмдә аларны аера белү			
38	Хәзерге заман хикәя фигыль.				
39	Үткән заман хикәя фигыль.	үткән заман хикәя фигыльнең белдерелеше, сораулары, сөйләмдә аларны аера белү			
40	Үткән заман хикәя фигыль.	билгеле һәм билгесез үткән заман, аның кушымчалары, язылышы			
41	Киләчәк заман хикәя фигыль.	киләчәк заман хикәя фи-гыльнең белдерелеше, сораулары, кушымчалары; сөйләмдә аларны аера белү			
42	Киләчәк заман хикәя фигыль.	киләчәк заман хикәя фи-гыльнең икенче төре; калын һәм нечкә төрләнеш; тамырда авазлар			

		чиратлашуы			
43	Боерык фигыль.	Боерык фиг. турында төшенчә. 2, 3 затлары берлек һәм күплек формасы	ТБУУГ: Үтенеч, киңәш бирү, тыю, рөхсәт сорау, кисәтү формаларын итагатле итеп белдерү чараларын дөрес куллану таблицалар кулланып биремнәрне үтәү РУУГ: кагыйдә, инструкцияләрне истә тотарга һәм шуларга ияреп гамәлләр кылырга;		
44	Боерык фигыльнең төрләнеше.				
46	Антоним һәм синоним фигыльләр.				
47	**Контроль диктант “Төлке”**	орфограммаларны кулланып, диктант язу, фигыль темасы буенча биремнәрне үтәү	ШУУГ: үз мөмкинлекләреңне, белү-белмәү чикләрен чамалау ШУУГ: үз уңышларын/ уңышсызлыкларың сәбәпләре турында фикер йөртү РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау		
48	Үткәннәрне кабатлау.Хаталар өстендә эш.	Дәреслектәге тест биремнәре эшләнелә.			
49	Үткәннәрне кабатлау. Тест биремнәрен башкару.				
49	Сыйфат турында үткәннәрне кабатлау. (2 кисәк)	Парларда эш, иҗади эш, сыйфат төзелеше, анализлау	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру КУУГ: партадаш күршең белән хезмәттәшлек		
50	Сыйфат дәрәҗәләре.	Сыйфат дәрәҗәләре төп (гади) , чагыштыру, артыклыккимлек, сыйфат дәрәҗәләренең ясалышы, аларның дөрес язылышы			
51	Сыйфат дәрәҗәләре.				
52	Сыйфатларның җөмләдә аергыч һәм хәбәр булып килүе**.**	Сыйфатның хәбәр булып килүенә нык игътибар итү			
53	Синоним һәм антоним сыйфатлар.				
54	Сочинение язу “Керпе”.	Картина буенча сочинение язу	**ТБУУГ:**шәхси тәҗрибәгә, сюжетлы картинага таянып (алдан әзерлек белән), хикәя төзеп яза; өйрәнелгән тыныш билгеләрен куя		
55	Үткәннәрне кабатлау.Тест биреме.				

56	Зат алмашлыклары.	берлек сандагы зат ал-машлыкларын килеш белән төрләндерү; дөрес әйтелеш һәм язылыш	**ТБУУГ:** Зат алмашлыкларының җөмләләрне бер-берсенә бәйләүдәге ролен, 1 нче, 2 нче, 3 нче зат алмашлыкларын сөйләшүдә катнашучыларга мөнәсәбәтле рәвештә төркемли,1 нче зат – сөйләүче үзе,2 нче зат –әңгәмәдәш, 3 зат – әңгәмәдә катнашмаучы икәнен. Алмашлыкларның берлек һәм күплек формаларын, аларның килеш һәм тартым белән төрләнәшен		
57	Зат алмашлыкларының килеш белән төрләнеше.	берлек сандагы зат ал-машлыкларын килеш белән төрләндерү; дөрес әйтелеш һәм язылыш	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру КУУГ: партадаш күршең белән хезмәттәшлек		
58	Зат алмашлыкларының килеш белән төрләнеше.				
59	Сорау алмашлыклары.	Сорау алмашлыклары турында аңлату			
60	Сорау алмашлыклары. Тест биремнәре.				
61	Аңлатмалы диктант “Аны һәркем ярата”		РУУГ:үтелгән орфограммалар кергән текстны, тиешле тыныш билгеләрен куеп, диктант итеп яза		
62	Сан турында төшенчә.	Сан түрында беренчел күзаллау тудыру	ТБУУГ:төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру КУУГ: күршең белән хезмәттәшлек итү РУУГ: кагыйдә, инструкцияләрне истә тотарга һәм шуларга ияреп гамәлләр кылырга; ШУУГ: дәреслек геройларына ярдәм итү		
63	Микъдар саннары.	Парларда эш, кагыйдә белән дәлилләү			
64	Микъдар саннары.	Саннарның телебездә сүз белән дә, цифр белән дә белдерүе			
65	Тәртип саннары.				
66	Тәртип саннары. Тест биремнәре.				
67	Рәвеш турында төшенчә.	орфограммаларны кулланып диктант язу, саннарны табу			
68	Искәртмәле диктант”Чәүкә”		ТБУУГ:төп билгеләрне аерып алу нигезендә		

69	Телдә еш кулланыла торган рәвешләр, аларның дөрес язылышы.	төрле сүзләр янында килүе; текстта рәвешне таба белү, куллану	кагыйдә формалаштыру ТБУУГ:рәвешнең-мөстәкыйль сүз төркеме икәнен, лексик-грамматик яктан эш-хәлнең билгесен, ничек үтәлүен белдерүен, морфологик яктан төрләнмәгәнен, синтаксик яктан җөмләдә фигыльне, сыйфатны һәм рәвешне дә ачыклап килгәнен белү ШУУГ: дәреслек геройларына ярдәм итү РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау		
70	Телдә еш кулланыла торган рәвешләр, аларның дөрес язылышы.				
71	Изложение язу “Мин песнәгемне сагынам”				
72	Үткәннәрне кабатлау.Рәвеш темасын ныгыту. Тест биреме.	хезмәтләрне коррекцияләү; рәвешнең сөйләмдәге әһәмиятен билгеләү, кулланылышын карау			
73	Кисәкчәләр.	Кисәкчәләр аларның мәгънәләре кисәкчәләрнең кулланы-лышы, язылышы, аерым сүз булуы; калын һәм нечкә әйтелешле кисәкчәләр	ТБУУГ: кисәкчәләрне кушымчадан аера, таный, калын һәм нечкә әйтелешне билгели, дөрес яза, сөйләмдә куллана РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау		
74	Кисәкчәләрнең сөйләмдә роле.Тест биреме.				
75	Бәйлекләр.	хезмәтләрне анализлау, ярдәмче сүз төркеме буларак бәйлек; җөмләдәге роле	ТБУУГ:бәйлекне таный, сөйләмдә куллана һәм дөрес яза		
76	Бәйлекләр.	Бәйлекнең җөмләдәге роле			
77	**Контроль диктант “Сугыш һәм яз**”	орфограммаларны кулланып диктант язу; грамматик биремне башкару	ШУУГ: үз мөмкинлекләреңне, белү-белмәү чикләрен чамалау ШУУГ: үз уңышларың/ уңышсызлыкларың сәбәпләре турында фикер йөртү РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау		
78	Үткәннәрне кабатлау.Хаталар өстендә эш.Бәйлек темасын ныгыту.	Бәйлекләрнең роле, аларны билгели алу	ТБУУГ**:** сүзтезмәләрне, аның ияртүче һәм ияртүче сүзләрен аера, сорау куя		
79	Сүзтезмә.	сүзләр бәйләнешен табу			
80	Сүзтезмәдә сүзләр бәйләнеше.Аңлатмалы диктант.	сүзтезмә төшенчәсе, аларны аера белү, сораулар кую	ШУУГ: үз мөмкинлекләреңне, белү-белмәү чикләрен чамалау.		
81	Җөмлә.Җөмләнең баш кисәкләре**.**	җөмлә төшенчәсе; укылыш, тавыш куелышын тыныш билгесенә карап билгеләү; тасвирлау, фикер йөртү элементлары кертү	ТБУУГ: төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру ТБУУГ: җөмләнең баш һәм иярчен кисәкләрен таба, аера, язуда билгели, җөмләдәге сүзләр бәйләнешен ачыклый -җөмләнең тиңдәш кисәкләрен һәм тиңдәш		
82	Җөмләнең баш кисәкләре. Ия һәм хәбәр.				
83	Җыйнак һәм җәенке җөмләләр.				

84	Җөмләнең иярчен кисәкләре.Аергыч.	хезмәтләргә бергәләп бәя бирү, хаталарны төзәтү; гади һәм кушма җөмлә төшенчәсен аңлату; тиңдәш кисәкләрне табу, чагыштыру, аеру, куллану	кисәкләрнең узара санау интонациясен, теркәгечләр ярдәмендә бәйләнешен -тиңдәш ияле һәм тиңдәш хәбәрле җөмләләрне таба -эндәш сүзләр һәм алар янында тыныш билгеләрен куя -гади һәм кушма җөмләләрне аера КУУГ: тормыш тәҗрибәсен куллану		
85	Җөмләнең тиңдәш кисәкләре.				
86	Эндәш сүзләр.Тест биреме.				
87	Гади һәм кушма җөмлә.				
88	Гади һәм кушма җөмлә.				
89	**Изложение язу. “Кечкенә умартачы”**	орфограммаларны кулланып изложение язу, сүз төркемнәрен билгеләү	РУУГ**:** үтелгән орфограммалар кергән текстны, тиешле тыныш билгеләрен куеп, изложение итеп итеп яза		
90	Үткәннәрне ныгыту.Тест биремнәре.		ШУУГ: үз мөмкинлекләреңне, белү-белмәү чикләрен чамалау		
91	Текст.Тема.Текст өлешләре.	текстның темасын һәм төп фикерен билгеләү, шулар нигезендә аңа килешле исем кую	ТБУУГ**:** текстның темасын һәм төп фикерен билгели, мәгънәле кисәкләргә, өлешләргә бүлә, кызыл юлны сайлый, текстка исем куя, төрләрен аера, планын төзи, сюжетлы картинага таянып хикәяләр төзи КУУГ: күршең белән хезмәттәшлек итүРУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау		
92	Текст.Тема.Текст өлешләре.				
93	Сөйләм этикасы.	Әдәпле мөгаләмә таләпләренә туры китереп аралаша белү			
94	Сөйләм этикасы.	язма сөйләм нормаларын, язылыш кагыйдәләрен искә төшерү	ТБУУГ**:** фикерне төгәл, ахырынача, эзлекле итеп җиткерә, дәлилли, дөрес яза,тылсымлы сүзләр телдән, язмача чакыру, тәбрикли		
95	Хикәяләү, тасвирлау текстлары.	Һәр абзака исем кую, план төзү,эчтәлек сөйләү,орфограммаларны табу,эчтәлеген язу	КУУГ: күршең белән хезмәттәшлек итү РУУГ: гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау		
96	**Контроль диктант №4 “Җырчы кош”**.	хикәяләү, тасвирлау, фикер йөртү тибындагы текстларны сөйләмдә куллану;			
97	Хаталар өстендә эш. Сурәтләү һәм	Ел буена үткән белем һәм	ТБУУГ: үтелгән орфограммалар кергән текстны,		

	хикәяләү текстлары	күнекмәләрне ныгыту	тиешле тыныш билгеләрен куеп, диктант итеп яза		
98	Хикәяләү, фикерләү текстлары.	Һәр абзака исем кую, план төзү,эчтәлек сөйләү,орфограммаларны табу,эчтәлеген язу	ТБУУГ**:** алган белемнәрне мөстәкыйль куллана текстның темасын һәм төп фикерен билгели, мәгънәле кисәкләргә, өлешләргә бүлә, кызыл юлны сайлый, текстка исем куя, төрләрен аера, планын төзи, сюжетлы картинага таянып хикәяләр төзи		
99	Уку елында өйрәнгәннәрне ныгыту.	Ел буена үткән белем һәм күнекмәләрне ныгыту	РУУГ:Үтелгән кагыйдәләргә нигезләнеп, тест һәм күнегүләр эшләү		
100	Уку елында өйрәнгәннәрне ныгыту .Тест биремнәре	Ел буена үткән белем һәм күнекмәләрне ныгыту			
101	Үткәнне ныгыту	Ел буена үткән белем һәм күнекмәләрне ныгыту.	ТБУУГ**:** алган белемнәрне практикада куллана; эзлеклелекне саклый; тест эшләрен тикшерә, бәяләү		
102	Уку елында өйрәнгәннәрне ныгыту.Йомгак.				

Белем һәм күнекмәләрне бәяләү нормалары

Йомгаклау контроль язма эш.
Эш түбәндәгечә бәяләнә:
“5” - хаталар һәм төзәтүләр юк, эш пөхтә, ачык язылган.
“4” – 2 орфографик, 1 пунктуацион хата яисә 1 орфографик хата, 2 пунктуацион хата.
“3” - 3 орфографик, 2 пунктуацион хата яисә 5 орфографик хата, 1 пунктуацион хата.
“2” – 6-7 орфографик хата.

***Диктантта** хата итеп исәпләнә*: сүзне язганда, орфография кагыйдәсен сакламау, сүздәге хәрефне төшереп калдыру, бозып язу, сүзләрне алмаштыру, тыныш билгеләре булмау (программа таләпләренә бәйле рәвештә), программада күрсәтелгән сүзләрне хаталы язу.
Диктантта хата итеп исәпләнми: кагыйдәсе өйрәнелмегән сүзләрдәге хата, яңа җөмлә баш хәрефтән башланып та, алдагы җөмлә азагында нокта булмау, мәгънәгә зыян китермичә, 1 генә сүзне башка сүз белән алмаштыру.
Диктантта 1 хата булып исәпләнә: 2 хатаны төзәтү, бер типтагы хата, бер үк сүздә хатаны кабатлау.

Тупас хата булып исәпләнми:бер үк сүздә хәрефне 2 тапкыр язу, сүзне юлдан юлга күчергәндә, юл азагында сүзнең башлангыч өлеше язылып, икенче өлешен төшереп калдыру, җөмләдә сүзне ике тапкыр язу.
Эштә булган һәрбер орфографик һәм пунктуацион хата исәпкә алына. Бер хата итеп, контроль диктантлар өчен күрсәтелгән очраклар исәпләнә.
Грамматик биремле (2 бирем) диктант (күчереп язу) тексты, өйрәнелгән грамматик материал белән бәйле булырга тиеш, чөнки алар шул материалның үзләштерелү дәрәҗәсен һәм укучыларның аны телдән һәм язма сөйләмдә куллана белүен ачыклый.

Грамматик биремнәрне тикшерү һәм бәяләү:
«5» - биремнәр хатасыз үтәлгән, кагыйдәләрнең һәм билгеләмәләрнең аңлы үзләштерелгәнлеге күренә, алар мөстәкыйль кулланылган.
«4» - кагыйдәләр һәм билгеләмәлар аңлы үзләштерелгән, биремнәрне үтәгәндә белеп кулланылган.
«3» - билгеле күләмдә өйрәнелгән материал үзләштерелгән, биремнәрнең яртысыннан азрагы дөрес үтәлгән.
«2» - материалның начар үзләштерелгәнлеге күренә, грамматик биремнәрнең күпчелеге үтәлмәгән.

Сүзлек диктантының күләме – 10-12 сүз.
Сүзлек диктантын бәяләү.
“5” – хатасыз эш.
“4” – 1 хата, 1 төзәтү.
“3” – 2 хата, 1 төзәтү.
”2” – 3-4 хата**.**

Иҗади эшләрне бәяләү.

Укучыларның бәйләнешле язма сөйләм күнекмәләрен өйрәтү рәвешендәге ***изложениеләр һәм сочинениеләр*** ярдәмендә тикшереп була. Алар 1 сәгать дәвамында башкарыла.
Изложение текстының күләме һәр сыйныф өчен күрсәтелгән диктант тексты күләменнән 15 - 20 сүзгә артык булырга тиеш.
Изложение өчен хикәяләү рәвешендәге текстлар алына. Текстларның эчтәлеге тәрбияви юнәлешле һәм балаларга аңлаешлы булырга тиеш.
Сочинениеләрнең күләме 2 - 4 сыйныфларда 0,5 биттән 1 биткә кадәр; бу якынча 2 сыйныфта 7-8 җөмлә (40 - 50 сүз); 3 сыйныфта 9 - 10 җөмлә (50 - 60 сүз);
IV сыйныфта 11 - 12 җөмлә (70 - 80 сүз).
Сочинениеләрнең темасы балаларның тормыш тәҗрибәсенә, мәнфәгатена якын, сүзлек составы һәм төзелеше ягыннан укучылар башкара алырлык булырга тиеш.
Искәрмә: сочинениелар башлангыч сыйныфларда өйрәтү характерындагы эш итеп уздырыла.

Изложение һәм сочинениеләрне бәяләү критерийлары: текст эчтәлегенең тулы һәм эзлекле язып бирелүе (изложениеда), текст төзү (сочинениеда), сөйләм ягыннан оештыру, грамоталылык.
II - IV сыйныфларда изложение һәм сочинениеләр өчен 1 билге куела. Хаталар исәбе диктанттагы кебек алып барыла. Аларның эчтәлек һәм сөйләм ягыннан оештырылуы түбәндәгечә тикшерелә: кирәге булмаган фактлар кертү, текстның өлешләре арасында бәйләнеш булмау, җөмләләрнең бер-бер артлы уңышсыз тезелүе, бер үк сүзне кирәксезгә кабатлау, сүзне тиеш булмаган мәгънәдә куллану.

Иҗади эшләр түбәндәгечә бәяләнә:
«5» - автор текстын дөрес һәм эзлекле итеп чагылдыру (изложениедә), теманы логик эзлеклелектә ачып бирү, фактик хаталарның булмавы, сүзлекнең бай булуы һәм эшнең сөйләм ягыннан дөрес оештырылуы.
1 сөйләм төгәлсезлеге булырга мөмкин. Өйрәнелгән кагыйдәләргә орфографик һәм пунктуацион хаталар юк, 1 - 2 төзәтү бар.
«4» - автор тексты җитәрлек дәрәҗәдә тулы бирелгән (изложениеда), тема ачылган, ләкин эчтәлекне биргәндә, сизелмәслек кенә булса да, эзлеклелек бозылган, аерым фактик һәм сөйләм төгәлсезлекләре бар. Тулаем алганда, сөйләм, шулай ук текстның эчтәлегендә, төзелешендә 3 төгәлсезлек булырга мөмкин. 2 орфографик һәм 1 пунктуацион хата, 1 - 2 төзәтү бар.
«3» - автор текстыннан бераз читкә китү күзәтелә (изложениеда), темадан читкә тайпылыш, нигездә дөрес, тик эчтәлекне язганда эзлеклелек юк, 2 - 3 җөмлә дөрес төзелмәгән, сүзлек ярлы, сөйләм төгәлсезлекләре бар. Текстның эчтәлегендә һәм төзелешендәге җитешсезлеклар саны 5 тан артмаска тиеш. 3 - 5 орфографик, 1 - 2 пунктуацион хата, 1 - 2 төзәтү бар.

«2» - темага туры килсә да, автор текстыннан сизелерлек чигенеш бар (изложениеда), күпсанлы фактик хата җибәрелгән, эчтәлекне язып бирүдә эзлеклелек югалган. Эшнең аерым кисәкләре арасында бәйләнеш юк, сүзлек ярлы. Сөйләм төгәлсезлекләре һәм эчтәлекне язып бирүдә һәм эшнең төзелешендә 6 дан артык хата. Орфографик хаталар саны - 6 һәм анннан да артык, 3 - 4 пунктуацион хата, 3 - 5 төзәтү бар.
Иҗади эшләргә билге куйганда, шулай ук анын, пөхта, ачык башкарылганлыгы да исәпкә алына. Таләпләр диктанттагы кебек.

Белем, осталык һәм күнекмәләргә йомгаклау билгеләре
Йомгаклау билгесе һәр чирек һәм уку елы азагында куела. Ул грамоталылыкны, грамматика элементларының үзләштерелү дәрәҗәсен, материалны бәйләнешле итеп сөйли алу осталыгын телдән җавап сорап һәм язмача тикшерү нәтиҗәләрен исәпкә алып куела. Язма эшләрнең нәтиҗәсенә өстенлек бирелә. Әгәр да укучының чирек дәвамында язма эшләр өчен уңай билгеләре булмаса, аңа татар теленнән уңай билге чыгарылмый. Йомгаклау билгесе укучының барлык күрсәткечләр буенча фактик әзерлеген бәяли, ул барлык билгеләрнең уртача саны була алмый.

Контроль күчереп язуны бәяләү.

IV сыйныф	
Билге	***Хаталар саны***
«5»	Хатасы юк.
«4»	1 хата, 1 төзәтү
«3»	2 хата, 1 төзәтү
«2»	3 хата, 1-2 төзәтү